

Akıllı Tahta
Uyumlu

Karekod
Çözümlü

Sosyal Bilgiler

ÇALIŞMA YAPRAKLARI

Özet Konu Anlatımı
Karekod Çözümlü Sorular

Yazarlar
Remzi BAYRAKCI
Neriman BAL
Yusuf ÖZDEMİR

7. SINIF SOSYAL BİLGİLER

EDİTÖR

Turgut MEŞE

Bütün hakları Giriş Yayınlarına aittir.
Yayıncının izni olmaksızın kitabın tümünün veya bir kısmının
elektronik, mekanik yollarla ya da fotokopi yoluyla basımı,
çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz.

ISBN NO

978-625-6532-09-0

SERTİFİKA NO.

40447

KAPAK TASARIMI

Giriş Yayınları Tasarım Ekibi

SAYFA TASARIMI

Giriş Yayınları Dizgi Ekibi

BASKI VE CİLT

Özgür WEB

ANKARA

İvedik Organize Sanayi Matbaacılar Sitesi

1518 Sok. Mat-Sit İş Merkezi No:2/20

Yenimahalle / ANKARA

Tel: 0 312 384 20 33

WhatsApp: 0505 099 24 84

www.girisyayinlari.com

girisyayinlari@gmail.com

İÇİNDEKİLER

İLETİŞİME BAŞLIYORUM	1
ÇEVREMLE İLETİŞİM KURABİLİYORUM.....	3
DÜNYAYI EVİMİZE GETİREN KUTU: TELEVİZYON - İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ	5
BİR DEVLET DOĞUYOR.....	7
OSMANLI FETİH SİYASETİ.....	11
AVRUPA GELİŞİYOR, OSMANLI VE DİĞER DEVLETLER ETKİLENİYOR	13
ISLAHATLARLA DEĞİŞEN OSMANLI KURUMLARI - KÜLTÜRÜMLE VARIM.....	15
GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE İNSAN YERLEŞİMİ - TÜRKİYE NÜFUSUNUN ÖZELLİKLERİ	17
TÜRKİYE NÜFUSUNUN ÖZELLİKLERİ	19
NEDEN GÖÇ EDİYORUZ? - TÜRKİYE'DE GÖÇÜN SONUÇLARI	21
YERLEŞME VE SEYAHAT ÖZGÜRLÜĞÜMÜ KULLANIYORUM	23
KİL TABLETİN TABLET BİLGİSAYARA	25
İŞIK DOĞUDAN YÜKSELİR.....	29
KARANLIKTAN AYDINLIĞA - ÖZGÜR DÜŞÜNCE VE BİLİM.....	31
ÜRETİM VE YÖNETİMİN TEMELİ TOPRAK.....	33
TOPRAKTAN ÜRETİR, TOPRAĞI YÖNETİRİZ.....	34
ÜRETİM YOLCULUĞU.....	35
YARDIMLAŞMA VE DAYANIŞMA KÜLTÜRÜMÜZ	37
GEÇMİŞTEN GELECEĞE MESLEKİ EĞİTİM.....	39
HAYALİMDEKİ MESLEK - TEKNOLOJİ VE DEĞİŞEN DÜNYA	41
DEMOKRASİNİN TARİHTEKİ YOLCULUĞU	43
ATATÜRK VE DEMOKRASİ	45
TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN TEMEL NİTELİKLERİ	47
HUZUR DEMOKRASİ İLE GELİR	49
TÜRKİYE VE DÜNYA - GELİŞEN TÜRKİYE.....	51
YANLIŞ BİLDİĞİMİZ DOĞRULAR - GÜNÜMÜZ DÜNYA SORUNLARINA ÇÖZÜMLER	53
CEVAP ANAHTARI	55

İLETİŞİME BAŞLIYORUM

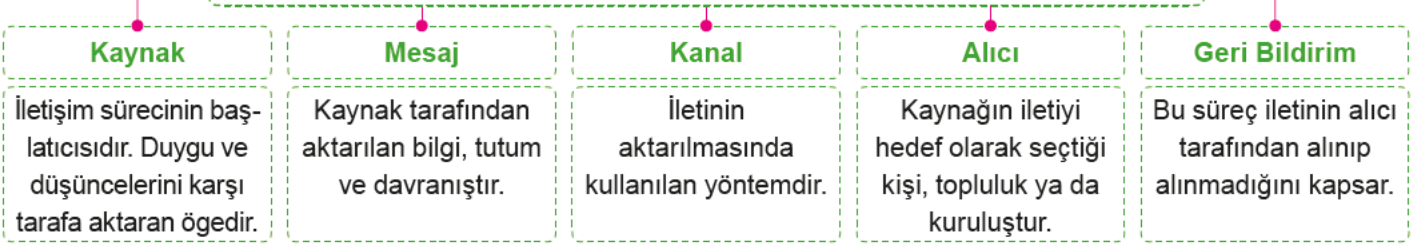
İletişim: Kişilerin duygu, düşünce ya da fikirlerini çeşitli yollarla başkasına aktarmasına denir.

- İletişim insanların olduğu her yerde vardır.
- Kişi çevresinde olup bitenleri anlamak ve kendisini çevresindekilere anlatabilmek için iletişim kurar.

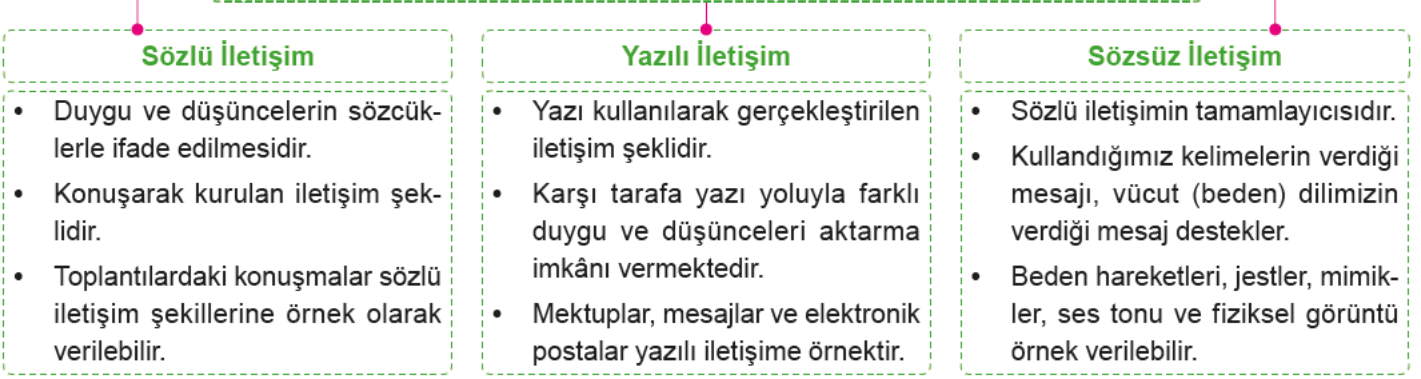
- Kişinin konuşması, susması, yüz ifadesi, oturuş biçimi, iletişim kurmak için yaptığı bazı davranışlardır.
- Kişi iletişimde karşıdaki kişiyle empati kurmalıdır.

Empati: Bir insanın kendini karşıdakinin yerine koyarak onun duygu ve düşüncelerini anlama çabasıdır.

İLETİŞİMİN TEMEL ÖGELERİ

İLETİŞİM TÜRLERİ

- İletişim esnasında, karşı tarafa verilmek istenilen mesajın en net hâliyle ve mümkün olan en kısa sürede iletmeğe **etkili iletişim** denir.
- Etkili iletişim kurmak çevredeki insanlarla ilişki kurmak açısından çok önemlidir.

- Etkili iletişim, kişinin gelişimine katkı sağladığı gibi topluma uyumunu da etkiler.
- Bu yüzden konuşmacı veya dinleyici olduğumuz durumlarda, etkili iletişime engel olacak tutum ve davranışlardan kaçınmalıyız.

Etkili İletişimde Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

- Beden dilini etkili bir şekilde kullanmak
- Dikkatini karşıdaki kişiye vermek
- Farklılıklara karşı saygılı olmak
- Kendini doğru bir şekilde ifade etmek
- Karşıdaki kişiye kısa ve net mesaj vermek
- Etkili bir şekilde reddedebilmek
- Etkili bir şekilde dinlemek
- Karşıdaki kişiyle göz teması kurmak

Beden Dili

- Beden dili; mimik, jest, göz ve kaş hareketi, duruş pozisyonu, beden hareket biçimi, fiziksel mesafe, el, kol ve ayak hareketleri gibi unsurlardan oluşmaktadır.
- Vücudun baş, el, kol, ayak, beden duruşu ile verdiğimiz mesajlar jest olarak isimlendirilmektedir.
- Mimik bir duygu ve düşüncenin kaş, göz, ağız, yüz hareketleriyle anlatılmasıdır.
- Jest ve mimikler hem tek başına kullanılmakta hem de sözlü iletişimi desteklemektedir.
- Jest ve mimikler iletişimin niteliğini etkilemektedir.
- Bu nedenle jest ve mimikler doğru bir şekilde kullanılmalıdır.

Ön Yargı

- Bir kimse veya bir şeyle ilgili olarak belirli şart, olay ve görüntülere dayanarak önceden edinilmiş olumlu veya olumsuz yargılara **ön yargı** denir.
- İnsanlar arasında doğru bir iletişimin gerçekleşmesi için onların birbirine karşı ön yargılı bir tutum sergilememeleri gerekir.
- Toplumda görülen ve duyulan her şey ön yargıları oluşturabilir.
- Ön yargılar bireye ya da belirli bir gruba karşı olabilir ve genellikle olumsuz olarak bireyin karşısına çıkar. Bu durum toplumda tutum ve davranışlarımızı olumsuz etkiler.
- Ön yargılı bir tutum sergilemek, konunun gerçek yönünü tespit etmeden bir kaniya varmak ve değerlendirme içine girmek iletişiminizi zedeler.

TEST 1

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. İletişim; gönderici ve alıcı konumundaki iki insan ya da insan grubu arasında gerçekleşen duygu, düşünce, davranış ve bilgi alışverişidir. Toplum içinde bir arada yaşamak insanların iletişim hâlinde olmalarını gerektirir. Ev, apartman, bahçe, okul, otobüs durağı, sinema, tiyatro ve iş yeri gibi birçok yerde iletişim kurarız. Tutumlarımız ve davranışlarımız çevremizle kurduğumuz iletişimi etkiler. Doğru ve etkili bir iletişim kişilerin birbirini anlamalarını sağlar. Bu durum da toplum içinde birçok sorunun kolaylıkla çözümlenmesine katkı sağlar.

Parçada aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabına ulaşamaz?

- A) İletişimin toplumsal faydaları nelerdir?
 B) İletişim biçimleri nelerdir?
 C) İletişim ne demektir?
 D) İletişimi etkileyen faktörler nelerdir?
2. Seslerin dışında jest ve mimiklerde konuşma unsuru olarak kabul edilir. Bir şeyi el veya parmak ile göstermek, birisi giderken el sallamak da birer iletişim unsurudur.

Aşağıdakilerden hangisi yukarıda verilen durumla çelişmektedir?

- A) Duyguları ifade eden yüz mimiklerini kullanmak da iletişim unsurudur.
 B) Beden dili, sadece dilsizler için geçerlidir.
 C) El hareketleriyle de iletişim kurulabilir.
 D) Konuşmadan da iletişim kurulabilir.
3. **Selam veren bir arkadaşımıza başımızı sallamamız aşağıdaki iletişim çeşitlerinden hangisinin içerisinde yer alır?**
- A) Sözlü İletişim B) Yazılı İletişim
 C) Sözsüz İletişim D) Etkili İletişim

4. Erken vakitte uyanmış okula gitmek için hazırlık yapıyordum. Yeni aldığım botu giydim, oldukça güzeldi. Okula yırtık lastik botla gelen arkadaşımı görünce alaycı tavırlarla ona bakıp onu küçük gördüm. Birdenbire içim ürperdi ne oldu gibisinden. Derse girdiğimizde arkadaşımın üzgün olduğunu anlayabiliyordum, yanına giderek ne olduğunu sordum. Botlarının yırtık olduğunu, ailesinin yeni bir tane bot alacak imkânının olmadığını söyledi. Birdenbire düşündüm ben de onun yerinde olabilirdim. Arkadaşlarım beni dışlasa kim bilir ne kadar da üzülür içime kapanırdım.

Verilen hikâye aşağıdakilerden hangisi ile ilgilidir?

- A) Empati B) Ön yargı
 C) Sempati D) Beden Dili

5.

- Peşinen verilmiş olan hükümlerin nedenini ve ispatlarını arayan kimse mutsuzdur.
- Hayatı boyunca okuduğu tek kitabı dünyada yazılmış tek kitap zannedenlerden korktuğum kadar hiçbir şeyden korkmadım.
- Peşin hükümlülüğün samimiyet kavramında asla yeri olmaz.

Verilen sözlerde uygulanan aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ön yargı B) Çatışma
 C) Sempati D) Empati

6. **Emir:** "Kendimizi başka insanların yerine koyarak onların duygularını anlamaya çalışmalıyız."

Verilen cümle aşağıdaki iletişim unsurlarından hangisini vurgulamaktadır?

- A) Empati kurmak
 B) Etkin dinlemek
 C) Farklılıklara saygı göstermek
 D) Ben dilini kullanmak

ÇEVREMLE İLETİŞİM KURABİLİYORUM

BEN DİLİ

- Bireyin karşılaştığı davranışın kendisini nasıl etkilediğini ve kendisine ne tür duygular yaşattığını açıklayan ifadelerdir.
- Ben dili;
 - » Suçluluk hissettirmez.
 - » Anlaşmazlıkları azaltır.
 - » Duyguların nedeni anlaşıldığı için iletişim sağlıklı olur.
 - » Karşı tarafı savunmaya itermez.

Ben Dili Örnekleri:

- Eve geç kaldığın zaman çok merak ediyorum.
- Son zamanlarda ders çalışmayan beni üzüyor.
- Arkadaşına soru sorduğun zaman dikkatim dağılıyor.

SEN DİLİ

- Karşımızdaki insanın kabul edilme-yen davranışları karşısında eleştiri ve suçlama mesajları içeren dile denir.
- Sen dili;
 - » Suçlayıcı, eleştirici ve yargılayıcıdır.
 - » Davranıştan çok kişiliğe yöneliktir.
 - » Kişiyi incitir, kırar.
 - » Kişiyi anlaşılmadığını hissettirir.
 - » Karşı tarafı savunmaya iter.
 - » İletişimi aksatır.

Sen Dili Örnekleri:

- Sakın aynı hatayı bir daha yapayım deme.
- Ne zaman durman gerektiğini bilmiyorsun.
- Çok söyledim, hala aynı şeyi yapıyorsun.

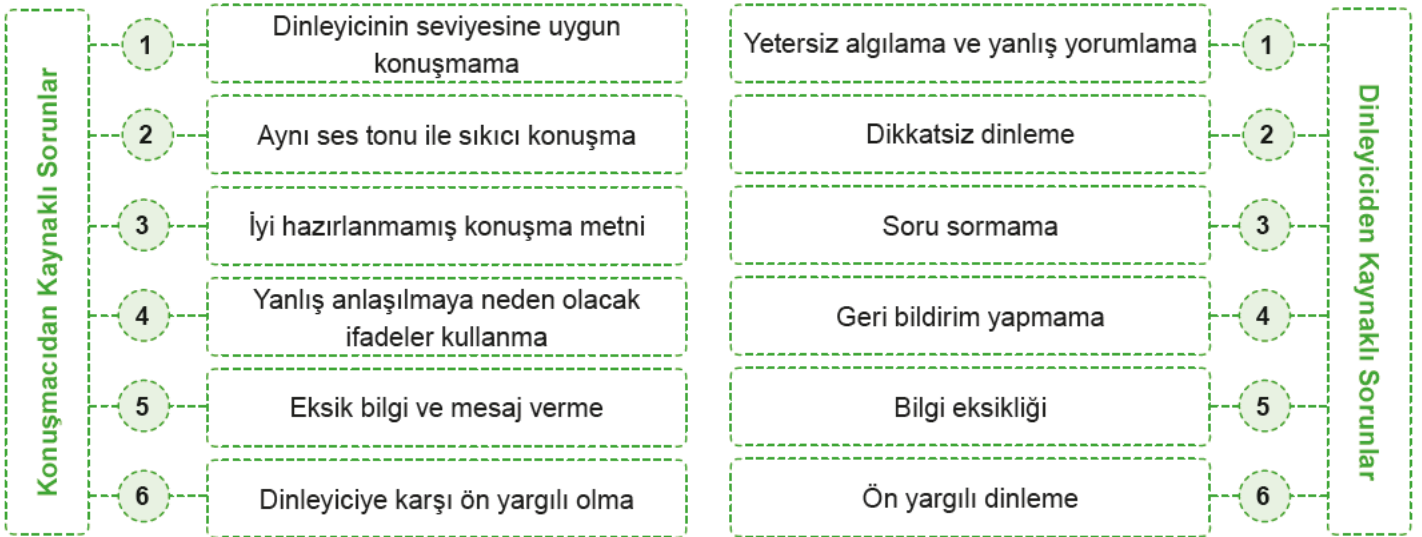
ETKİLİ DİNLEME

- İletişim kurulan kişiyi yargılamadan, sözünü kesmeden, göz teması kurarak anlatılmak isteneni doğru biçimde aktarmaya denir.
- Etkili ve doğru konuşma kadar etkili dinleme de iletişim için önemlidir.
- Bireysel ve toplumsal ilişkilerde etkili dinlemeye en az etkili konuşma kadar dikkat edilmelidir.

İyi Bir Dinleyicinin Özellikleri

- Dinlerken vereceği cevabı düşünmez.
- Dikkatini karşısındaki kişiye verir.
- Son sözü söylemek için uğraşmaz.
- Karşısındaki kişinin sözünü kesmez.
- Göz teması kurar.
- Gerektiğinde soru sormak için dinleme yapmaz.

ETKİLİ İLETİŞİMİ ETKİLEYEN SORUNLAR

İLETİŞİMDE ÇATIŞMA VE UZLAŞMA

Çatışmayı Çözme Davranışları

Kaçınma	Yıkıcı Tepkiler	Yapıcı Tepkiler
İlişkilerinde çatışma yaşayan kişiler, görmezden gelme, küsme, sorundan kaçma gibi davranma tepkileri gösterirler.	İlişkilerinde çatışma yaşayan kişiler birbirlerini tehdit etme, vurma, küfretme, saldırgan davranışlar sergileme, şikâyet etme gibi yıkıcı tepkiler gösterirler.	İlişkilerinde çatışma yaşayan kişiler; konuşma, birbirlerinin isteklerini anlamaya çalışma, empati kurma ve ortak sorunlarını her iki tarafın yararına çözüme tepkileri gösterirler.

TEST 2

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1.

- I. Davranışın karşısında incindim, üzüldüm.
- II. Çok kabasın! Her zaman sözümü kesiyorsun.
- III. Kolumun çekiştirilmesinden hoşlanmıyorum.
- IV. Yaramaz ve şımarık bir çocuk gibi davranıyorsun.

Yukarıda verilenlerden hangileri sen diline örnektir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) III ve IV

2.

- I. Sen dilini kullandığımızda karşımızdaki kişi savunmaya geçer.
- II. Ben dili yerine sen dilini kullanmak etkili iletişim açısından önemlidir.
- III. Sen dilinde, birey karşılaştığı davranışlar karşısında bireysel tepkisini, kendi duygu ve düşüncelerini açıklayan ifadelerle anlatır.

Yukarıda verilen bilgilerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız III
- D) II ve III

3.

- I. Akşam yemeğini zamanında yetiştiremeyeceğim için endişeleniyorum.
- II. Beni öyle öfkeliendiriyorsun ki seninle konuşmak istemiyorum.
- III. Yorgun olduğum zaman canım oyun oynamak istemiyor.
- IV. Kurallara uymayıp düzeni bozmak hoşunuza gidiyor, sorumsuzsunuz.

Yukarıdakilerden hangileri sen diline örnektir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve IV
- D) III ve IV

4. İyi bir dinleyici, her şeyden önce konuşmaya değer veren kişidir. "Siz konuşurken başkalarının sizi dinlemesini istiyorsanız; başkaları konuşurken de siz onları dinlemelisiniz." düşüncesinin temelinde, konuşmaya ve konuşmacıya değer vermek yatmaktadır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi iyi bir dinleyicinin özelliklerinden biri değildir?

- A) Dikkatini konuşmacıya vermesi
- B) Konuşmacının sözünü kesmeden dinlemesi
- C) Yargılamadan, suçlamadan ve sabırla dinlemesi
- D) Dinlerken vereceği cevabı düşünmesi

5. Etkili ve doğru konuşma kadar etkili dinleme de iletişim için önemlidir. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde etkili dinlemeye de en az etkili konuşma kadar dikkat etmeliyiz. Karşımızdakini anlama ve onun vermek istediği mesajı doğru algılamak için çaba göstermeliyiz.

Buna göre etkili dinleme için;

- I. dikkatli bir şekilde dinlemek,
- II. konuşmacıyı dinlediğimizi hissettirmek,
- III. gerektiğinde soru sormak üzere dinlemek,
- IV. önemli kısımları not olarak dinlemek

yöntemlerinden hangilerine dikkat etmeliyiz?

- A) I ve II
- B) II ve III
- C) I, II ve IV
- D) I, II, III ve IV

6. Aslı Öğretmen derslerine çalışmayan öğrencisi Selim'e "Sorumluluklarını yerine getirip ders çalıştığın zaman çok mutlu olacağım." demiştir.

Aslı Öğretmen'in kullanmış olduğu iletişim türü aşağıdakilerden hangisine örnek olabilir?

- A) Sen diline
- B) Ben diline
- C) Tehdit etmeye
- D) Empati kurmaya

DÜNYAYI EVİMİZE GETİREN KUTU: TELEVİZYON

Medya: Gazete, dergi, radyo, televizyon ve Genel Ağ gibi kitle iletişim araçlarının tümünü kapsayan genel bir terimdir.

- Kitle iletişim araçları içerisinde televizyonun önemli bir yeri vardır.
- Televizyon bilgilendirme amaçlı kullanıldığı gibi toplumun kültürel yapısını istenilen yönde değiştirmek için de kullanılabilir.
- Televizyonda yayımlanan reklamlar, toplumun bazı değerlerini yıpratır ya da tamamen değiştirebilir.
- Sosyalleşme sürecinde televizyonu aşırı izleyen çocuklarda; televizyon bağımlılığı oluşmakta, birtakım davranış bozuklukları meydana gelmektedir.
- Günümüzde televizyon ülkeler arası kültürel alışverişi sağlamaktadır.

RTÜK (Radyo ve Televizyon Üst Kurulu)

- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, radyo ve televizyon faaliyetlerini düzenlemek ve denetlemekle görevlidir.
- RTÜK akıllı işaretlerin televizyonda kullanımını zorunlu kılmıştır.
- Akıllı işaretler, televizyon yayınlarının içeriğiyle ilgili bilgilendirici bir sınıflandırma sistemidir.

Akıllı İşaretler

Olumsuz Örnek
Oluşturabilecek
Davranışlar

Şiddet/
Korku

7 Yaş ve
Üzeri İçin

13 Yaş ve
Üzeri İçin

18 Yaş ve
Üzeri İçin

Genel İzleyici
Kitlesi

Geçmişten Günümüze Kitle İletişim Araçları

Radyo

Radyoyu İtalyan Guglielmo Marconi (Gulyemmo Markoni) icat etmiştir. Geçmişte radyo iletişimi sağlamıştır.

Televizyon

Televizyonun mucidi İngiliz John Logie Baird'dir. Televizyon sayesinde dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen olay anında birçok kişiye ulaşmaktadır.

Gazete

Dünyada kitle iletişim araçlarının etkili kullanılması kitap, gazete ve dergi gibi yazılı basın araçları ile başlamıştır.

İLETİŞİM ÖZGÜRLÜĞÜ

KİTLE İLETİŞİMİNİN SAĞLADIĞI HAK VE ÖZGÜRLÜKLER

Özel Hayatın Gizliliği Hakkı

Hiçbir bireyin kendi rızası ve izni olmadan görüntüleri çekilmemeli ve yayınlanmamalıdır.

Düşüncüyü Açıklama Özgürlüğü

Düşünce özgürlüğünden, düşünce ve kanaatlerin çeşitli araç ve yollarla serbestçe açıklanması ve yayılması anlaşılmaktadır.

Tekzip (Düzeltilme ve Cevap) Hakkı

Kitle iletişim organlarından birinde yer alan herhangi bir yanlış haber, görüntü, resim ve bilginin düzeltilmesidir.

Doğru Bilgi Alma Hakkı

Kitle iletişim araçlarından yararlanan bireylerin "doğru bilgi alma hakkı" vardır.

TEST 3

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Kitle iletişim araçları sayesinde düşünce ve haberler çok kısa bir süre içerisinde geniş kitlelere ulaştırılır. Gazete, dergi, radyo, televizyon, internet, sinema, kitap vb. önemli kitle iletişim araçlarıdır. Kitle iletişim araçlarının en bilinen işlevi bilgi aktarmaktır. En çok kullanılanı ise televizyondur.

Buna göre kitle iletişim araçları ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kitle iletişim araçları sayesinde haberleşme kolaylaşmıştır.
B) Bazı kitle iletişim araçları görsel bazıları ise işitseldir.
C) Düşünce ve haber kitle iletişim araçları sayesinde kısa sürede daha geniş alanlara yayılmıştır.
D) Kitle iletişim araçlarının en etkilisi internettir.

2. Fırat Üniversitesi öğrencisi olan Ayşe, bir gazete haberinde bir yakınının trafik kazası geçirdiğini okur ve hemen ailesini arar ancak haberin gerçek olmadığını öğrenir.

Buna göre haberi yayınlayan gazete hangi hak ve özgürlüğü gözardı etmiştir?

- A) Sağlık hakkını
B) Basın ve yayın özgürlüğünü
C) Özel hayatın gizliliğini
D) Doğru bilgi alma hakkını

3. Artık insanlar hayatlarında hiç gitmedikleri yerlere gidebiliyor, hiç görmedikleri insanları görüp onlar hakkında haber ya da bilgi alabiliyorlar. Kitle iletişim araçları insanlar arasındaki etkileşimi artırmıştır. TV ve gazeteyi diğer kitle iletişim araçları izlemiştir. İlk bakışta sadece eğlence aracı olarak görünen kitle iletişim araçları, önemli görevler üstlenmiştir. Bu sayede uluslar birbirini daha yakından tanıma fırsatı bulmuşlardır. Dünyada ve evrende neler olup bittiğini daha iyi öğrenip anlamaya başlamışlardır.

Verilen gelişmeleri açıklayacak yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dünyadaki gelişmelerin yalnızca teknolojiyle sağlandığı
B) Teknolojik aletlerin işlevlerinin sınırlı olduğu
C) Kitle iletişim araçlarının insan hayatını kolaylaştırdığı
D) Kitle iletişim araçlarının dünyayı olumsuz etkilediği

4. Düşünce özgürlüğü; kişinin inançlarını ve düşüncelerini hiçbir baskıya uğramadan özgürce açıklayıp yayabilme hakkı ve özgürlüğüdür. Çeşitli aletleri icat eden insanlar doğaya hükmetmeye başlamış ve yeni fikirler üretmişlerdir. Bu yenilikler yöneticilerin ve din adamlarının çıkarlarına uygun olmayınca arkasından yasaklar gelmeye başlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisi söylenebilir?

- A) Düşünce özgürlüğü sadece demokratik toplumlarda görülmektedir.
B) Toplumdaki her insan birbirinden farklı düşüncelere sahiptir.
C) Din adamları ve yöneticiler bilimsel çalışmalara destek vermiştir.
D) İnsanoğlunun gelişmişlik düzeyi arttıkça temel haklar olumsuz etkilenmiştir.

5. Ülkemizdeki basın kuruluşları; bilgi, görüş ve düşünceleri basın-yayın yoluyla açıklayabilme ve yayabilme hakkına yani basın özgürlüğüne sahiptirler. Fakat basın özgürlüğü sınırsız değildir.

Aşağıdakilerden hangisi basın kuruluşlarının özgürlüğü içerisinde yer alır?

- A) Gerçek olmayan haberler uydurabilmek
B) Kaynağı belgelenmiş haberleri sunmak
C) Söylenti olan haberleri kesinmiş gibi duyurmak
D) Belli kesimleri öven haberler yayınlamak

6. Antalya'da tatil yapan ünlü şarkıcının fotoğraflarını gizlice çeken gazeteciler fotoğrafları basında paylaşmışlardır. Şarkıcı basında fotoğraflarını görünce şaşırılmış, gazetecileri arayarak izni olmadan fotoğraflarının çekildiğini, izin alınmadan paylaşıldığını ve yasal işlem başlatacağını söylemiştir.

Buna göre;

- I. özel hayatın gizliliğinin ihlal edildiği,
II. gazetecilerin şarkıcının yararını gözetmediği,
III. şarkıcının hukuki haklarını kullanacağı

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve III
C) Yalnız II
D) I, II ve III

BİR DEVLET DOĞUYOR

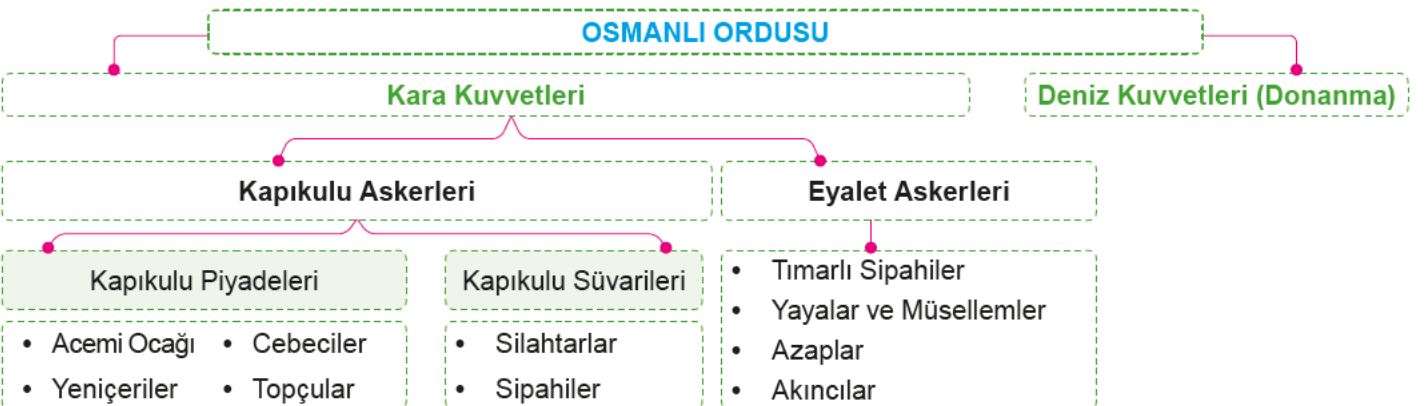
- Osmanlı Devleti'nin kurucuları, Oğuzların Bozok Kolu Günhan soyuna mensup Kayı boyudur.
- Kayı Boyu Türkiye Selçuklulari Dönemi'nde Söğüt ve Domaniç civarına yerleştirildiler.
- Ertuğrul Gazi'nin ölümünden sonra yerine oğlu Osman Gazi geçti.
- Türkiye Selçuklu Devleti'nin 1243 yılında Köseadağ Savaşı'nda Moğollara yenilmesi üzerine Osman Gazi bağımsız hareket etmeye başladı.
- Osman Gazi'nin ölümünden sonra yerine 1326 yılında Orhan Gazi geçti.
- Orhan Gazi, Karesioğulları Beyliği'nde yaşanan taht kavgasından istifade etti ve Karesioğulları Beyliği'ni ele geçirdi.
- Karesioğulları Beyliği'ni ele geçirmesi Osmanlı Beyliği'nin adalar denizi olan Ege'ye ulaşmasını sağladı.
- Osmanlı Beyliği Karesioğulları Beyliği'nin sadece topraklarına değil, donanmasına da sahip oldu.
- Orhan Gazi Bizans'a yapılan yardıma karşılık Gelibolu'daki Çimpe Kalesi'ni Osmanlı Beyliği'nin topraklarına kattı.
- Çimpe Kalesi'nin Osmanlı Beyliği'nin topraklarına katılması, Türklerin Rumeli'ye geçişini sağladı.
- Çimpe Kalesi Osmanlı Beyliği'nin Rumeli'deki ilk toprak parçası oldu.
- Orhan Gazi'nin ölümünden sonra yerine geçen oğlu I. Murad'ın Edirne'yi almasıyla Balkanlara yerleşmek için önemli bir üs elde edildi.
- Türklerin Balkanlardaki ilerleyişi Haçlı ordularının oluşturulmasına sebep oldu.
- Haçlıların saldırısı ile yapılan I. Kosova, Varna, II. Kosova ve Niğbolu Savaşları Osmanlı Devleti'nin galibiyetiyle sonuçlandı. Böylece Osmanlıların Balkanlardan atılamayacağı anlaşıldı.

Osmanlı Devleti'nin Kısa Sürede Büyümesinin Sebepleri

- Coğrafi konumun genişlemeye uygun olması
- Merkeziyetçi devlet anlayışının benimsenmesi
- Bizans'ın ve Balkanların karışıklık içinde olması
- Yetenekli padişahların iş başına gelmesi
- Adaletli bir yönetimin uygulanması
- Batı yönündeki ilerleme politikası
- Gaza anlayışı ile hareket edilerek diğer beyliklerin aralarındaki mücadeleye katılmayıp onların desteğini alması
- Planlı iskân politikasının uygulanması
- Sürekli doğudan gelen Türkmen göçleriyle nüfusunun ve askerî gücünün artması
- Türkmenlerin ve Ahilerin desteğinin alınması

İSKÂN POLİTİKASI

- Fethedilen bölgelere özellikle Rumeli'ye Anadolu'dan Türk göçmenlerin getirilip yerleştirilmesine **iskân politikası** denir.
- Osmanlı Devleti'nin uyguladığı iskân politikası ile fethedilen yerler Türkleştirilmiş ve konargöçer Türkmenler yerleşik hayata geçirilmiştir.

TEST 4

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Osmanlı Devleti Oğuzların Kayı boyuna mensup Bozok koluna bağlı küçük bir boy iken kısa sürede imparatorluk hâline gelmiştir.

Osmanlı Devleti'nin kısa sürede büyümesinde;

- I. Anadolu beylikleriyle barışçıl bir politika yürütmesi,
II. gaza düşüncesiyle hareket etmesi,
III. fethedilen yerlerde uygulanan hoşgörü politikası

durumlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) I, II ve III B) II ve III
C) Yalnız I D) Yalnız II

2. Osmanlı, Rumeli'de fetihlere başlayınca sürekli olarak savaşa hazır bir orduya ihtiyaç duydu. Hristiyan ailelerden toplanan çocuklar önce yetiştirilmek üzere Türk ailelerine verilir. Daha sonra Acemi Ocağı'na alınan ve burada eğitim gören askerler, oradan da Yeniçeri Ocağı'na alınırdı. Yeniçeri Ocağı, Kapıkulu askerlerinin en saygın ocağı idi. Bu ocaklar dışında silah yapımı ile uğraşan cebeci ocağı, top yapımı ve kullanımı görevini üstlenen topçu ocağı ve kapıkulu süvarileri gibi kapıkulu askerlerini meydana getirirdi.

Yukarıdaki açıklama dikkate alındığında aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kapıkulu Ocağı'nın farklı bölümlerden oluştuğuna
B) Yeniçerilerin farklı eğitim süreçlerinden geçtiğine
C) Yeniçerilerin atlı askerlerden oluştuğuna
D) Fetihlerin artmasıyla yeni askeri sınıfların oluşturulduğuna

3. **Devşirme sistemi ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Genelde Hristiyan çocuklardan seçilerek alınırdı.
B) Alınan çocuklar önce Türk asıllı ailelerin yanına yerleştirilirdi.
C) Yetenekli olanlar medreselerde eğitime alınırdı.
D) Askeri eğitimden geçenler Kapıkulu Ocağı'na asker olarak kaydedilirdi.

4. Osman Bey, ilk zamanlarda Bizanslı tekdürlardan Karacahisar, Bilecik, Yunthisar, Yenişehir, İnegöl ve Yarhisar'ı aldı. Ayrıca Anadolu'da dini kimliğiyle ön plâna çıkan Ahi şeyhlerinden Şeyh Edebalı'nın kızı ile evlendi.

Buna göre Osman Bey ile ilgili;

- I. Sınır bölgelerindeki hâkimiyetini güçlü kılmaya çalıştığı
II. Dinin, halk üzerindeki etkisinden faydalandığı
III. Egemenlik alanını genişlettiği

yukarıdakilerden hangileri söylenebilir?

- A) I, II ve III B) Yalnız III
C) II ve III D) Yalnız II

5. Osmanlı Devleti Balkanlar'da uyguladığı iskân politikasıyla aynı zamanda otoriteyi de güçlü tutmaya çalışmıştır.

Buna göre;

- I. Göçebe Türkmenleri yerleşik hayata geçirmişlerdir.
II. Anlaşmazlık yaşayan aileler iskâna tabi tutulmuştur.
III. İskân bölgesinin izinsiz terk edilmesi yasaklanmıştır.

yukarıdaki uygulamalardan hangileri merkezi otoriteyi güçlendirmeye yöneliktir?

- A) Yalnız I B) I, II ve III
C) I ve II D) II ve III

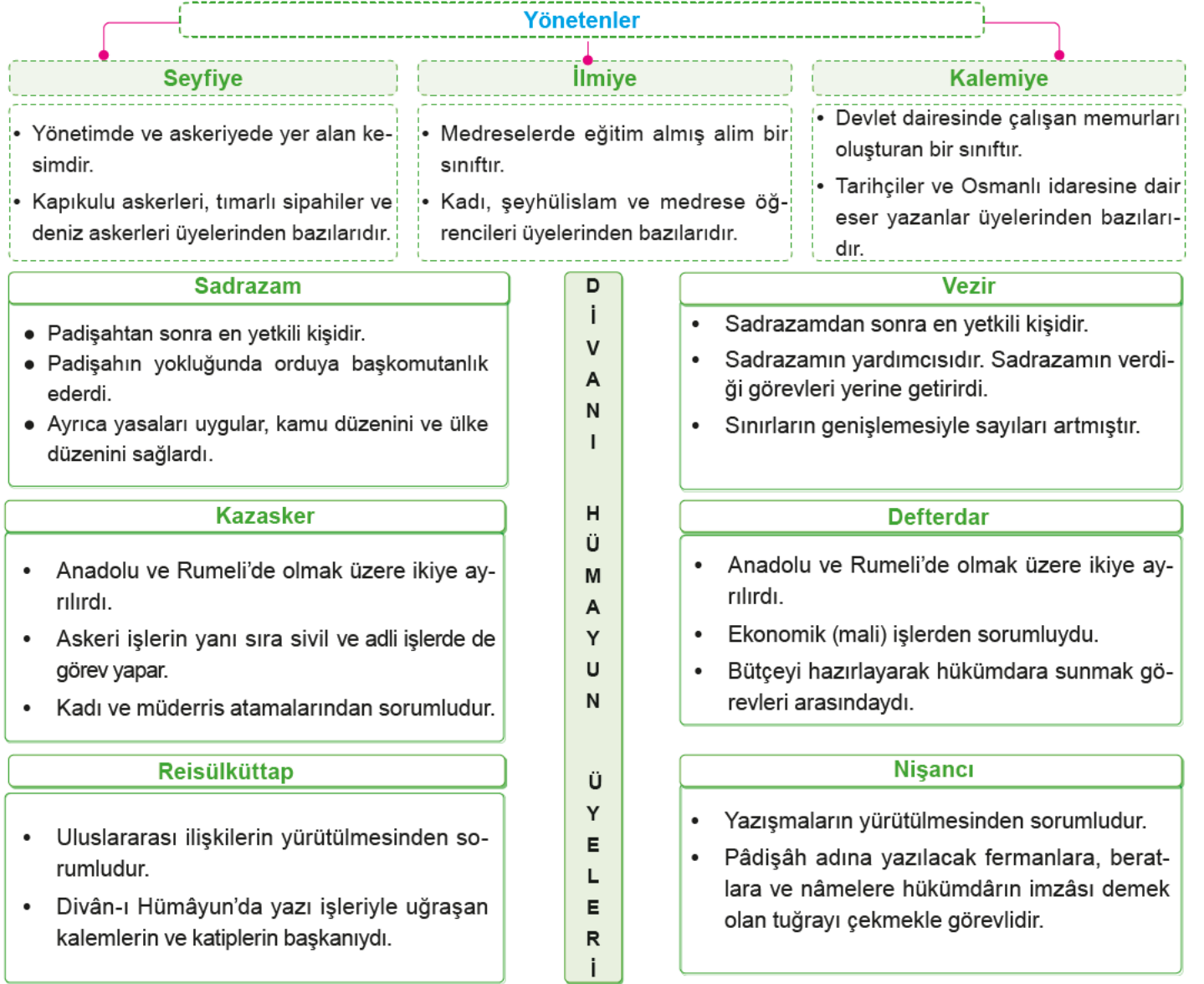
- 6.

- Sınır bölgelerinde düşman memleketlerine ani baskınlar düzenleyerek yıpratma hareketinde bulunan hafif süvari sınıflardır.
- Silahları onaran, koruyan ve cephane hazırlayan bir ocaktır.
- Ordunun ihtiyacı olan topları dökmek, top mermisi yapmak ve savaşta top atmak için oluşturulmuştur.

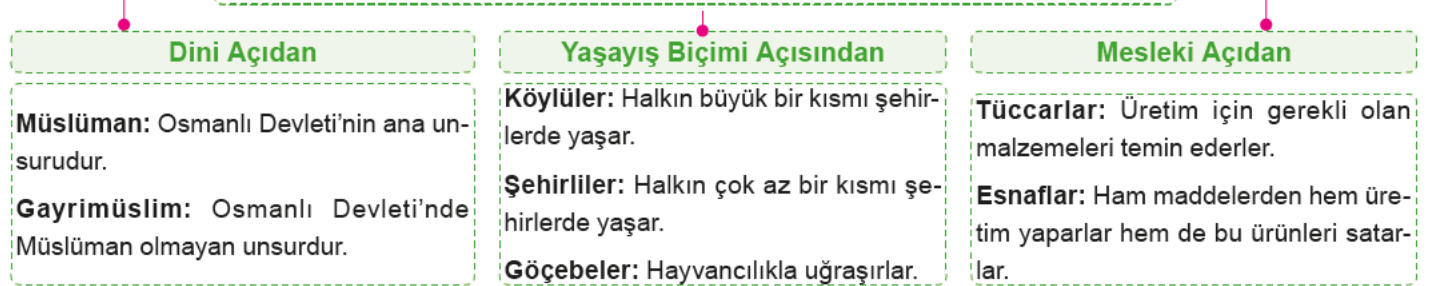
Yukarıda verilen bilgiler ile aşağıdaki askeri sınıflar eşleştirildiğinde hangisi dışta kalır?

- A) Akıncılar B) Topçular
C) Cebeciler D) Tımarlı Sipahiler

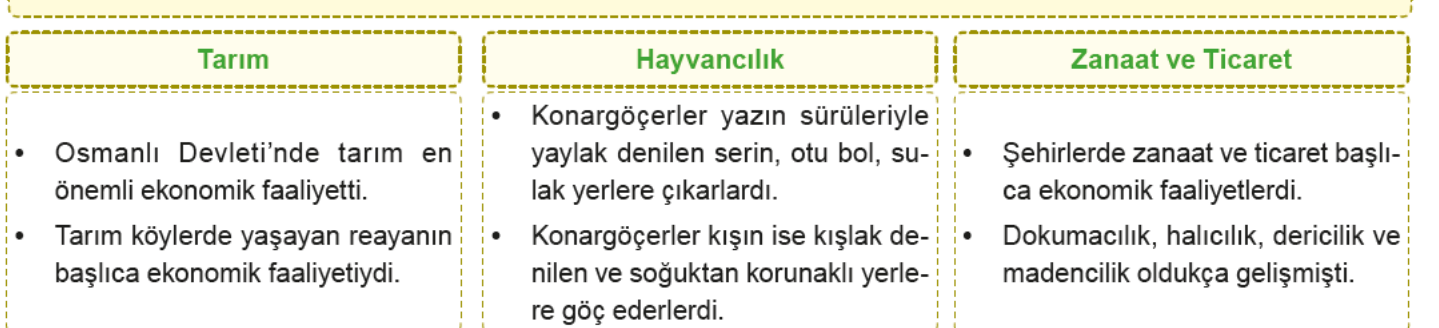
OSMANLI TOPLUM YAPISI

Yönetilenler

OSMANLI EKONOMİSİ

TEST 5

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Konargöçerler, Türkmen ya da yörük olarak nitelendirilirler. Yazın yaylalarda, kışın kışlak denilen alçak düzlüklerde yaşarlar. Hayvancılıkla uğraşırlar. Yetiştirdikleri hayvanların kılından çadırlar, yününden de elbiseler yaparlar.

Buna göre konargöçerler ile ilgili;

- I. mevsimin yaşam biçimlerini etkilediği,
II. hayvancılıktan farklı alanlarda yararlandıkları,
III. farklı ekonomik faaliyetlerle uğraştıkları

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) Yalnız III

2. Osmanlı Devleti'nin sınırlarının genişlemesi ile birlikte ülke içinde farklı milletler yaşamaya başladı. Halkın büyük bölümünü şehirli ve köylüler meydana getirmekteydi. "Reaya" denilen halk kesiminin dışında kalan yönetici, asker, din adamları ve ilim adamları "askerî" denilen kitleyi oluşturuyordu. Köylüler tarım ve hayvancılıkla, konargöçer yaşayan halk da yaylak ve kışlaklarda hayvancılıkla uğraşıyordu. Şehirlerde yaşayanlar imalat işleri ve ticaretle geçimlerini sağlıyorlardı.

Yukarıdaki gelişmeler dikkate alındığında devletin sınırlarının genişlemesinin aşağıdakilerden hangisinin gerçekleşmesinde etkili olduğu söylenemez?

- A) Devlet sınırları içerisinde yeni beyliklerin ortaya çıkması
B) Sınıflaşmanın oluşması
C) Farklı meslek ve iş alanlarının ortaya çıkması
D) Çok uluslu bir özellik kazanması

3. Osmanlı toplumunda padişah beratıyla zümreden olan bir kişi yönetilen (reaya) sınıfına geçebilirken halktan bir kimse de yönetici sınıfa geçebilirdi.

Yukarıda verilen paragraftan hareketle Osmanlı Devleti ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Osmanlı toplumunda sınıf farkının olmadığına
B) Reayanın hiçbir hakkının olmadığına
C) Padişahın adaletsiz davrandığına
D) Osmanlı toplum yapısında eşitsizliğin olduğuna

4. Osmanlı Devleti'nin ekonomik yapısı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Tarım, köylerde yaşayan reayanın başlıca ekonomik faaliyetiydi.
B) Tarım yapan halk devlete vergi verirdi.
C) Yönetenler daha çok hayvancılıkla uğraşırdı.
D) Şehirlerde dokumacılık, halıcılık, dericilik ve mendencilik gelişmişti.

- 5.

- I. Tüccarların konaklaması için kervansaraylar ve mallarını satabilmesi için hanlar yapılarak ticaretin gelişmesi sağlanmıştır.
II. Köylü toprağını habersiz terk edemezdi. Sebepsiz yere üç yıl üst üste ekmezse toprağı elinden alınırdı.
III. Göçebe hayatı yaşayan halkın temel geçim kaynağı hayvancılıktı.

Osmanlı Devleti'nin ekonomik yapısı ile ilgili olarak yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) I ve II B) I, II ve III
C) II ve III D) I ve III

6. Osmanlı toplumunda köylü nüfus oldukça fazlaydı. Bunun temel nedeni devletin ekonomisinin tarıma dayalı olması, halkın büyük bir kesiminin tarımla uğraşmasıydı. Bu nedenle köylü toprağını izinsiz terk edemezdi.

Devletin köylüye yüklediği bu sorumluluk ile;

- I. toplumsal düzeni koruma,
II. vergilerin düzenli toplanmasını sağlama
III. üretimde sürekliliği sağlama

amaçlarından hangilerini gerçekleştirmeye çalıştığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II
C) II ve III D) I, II ve III

OSMANLI FETİH SİYASETİ

FETİH HAREKETLERİNDE BULUNAN PADİŞAHLAR

Osman Bey

- Devletin kurucusudur.
- İlk Osmanlı Bizans Savaşı olan Koyunhisar Savaşı'nı kazandı.
- Bursa'yı kuşattı.

Orhan Bey

- Bursa'yı fethederek başkent yaptı. Karasiogullarını topraklarına kattı.
- Bizans'a karşı Maltepe (Palekanon) Savaşı'nı kazandı. İznik alındı.

I. Murad

- Sazlıdere Savaşı'yla Edirne'yi aldı.
- Haçlılara karşı Sırpsındığı ve I. Kosova savaşlarını yaptı.
- Tımar ve devşirme sistemlerinin temellerini attı.

Yıldırım Bayezid

- Anadolu Hisarı'nı yaptırdı.
- Haçlılara karşı Niğbolu Savaşı'nı kazandı. İstanbul'u iki kez kuşattı.
- Timur'a karşı giriştiği Ankara Savaşı'nı kaybetti.

I. Mehmet (Çelebi)

- Fetret Devri'ni sona erdirdi.
- Osmanlı Devleti'nin ikinci kurucusu sayılır.
- Venedik'e karşı ilk deniz savaşını gerçekleştirdi.

II. Murad

- İstanbul'u kuşattı fakat alamadı.
- Macarlarla Edirne - Segedin Antlaşması'nı imzaladı.
- Haçlılara karşı Varna ve II. Kosova savaşlarını kazandı.

II. Mehmet (Fatih Sultan Mehmet)

- 1451'de padişah olduğunda İstanbul'u fethetmeyi öncelikli hedef olarak belirlemişti.
- İstanbul'a deniz yoluyla yardım gelmesini engellemek için Boğaz'a Rumeli Hisarı yapıldı.
- İstanbul'un kalın surlarını yıkabilecek güçte büyük toplar hazırlandı. Büyük bir donanma inşa edildi.
- İstanbul'un fethiyle "Fatih" unvanını aldı.
- İstanbul'un fethiyle Osmanlı Devleti'nin Anadolu ve Rumeli toprakları arasında bütünlük sağlandı.

II. Bayezid

- II. Bayezid Bursa'da isyan eden kardeşi Cem'i mağlup etti. Cem Sultan'ın isyanı fetih hareketlerinin durmasına sebep oldu. Osmanlı tersanelerini güçlendirdi.
- Kili ve Akkırman kalelerini fethetti. Böylece Boğdan ve çevresinin kesin fethi ardından Kırım ile karadan bağlantı sağlandı.
- Karadeniz'in batı kıyıları Osmanlı egemenliğine girdi. Şahkulu İsyanı bu dönemde gerçekleşti.

Yavuz Sultan Selim (I. Selim)

- Yavuz Sultan Selim, padişahlığı döneminde İran ve Mısır üzerine seferler düzenleyerek devletin sınırlarını doğu ve güney yönünde genişletti.
- Safevi Devleti ile Çaldıran Savaşı yapıldı.
- Çaldıran Savaşı'nda Şah İsmail yenildi ve Şii tehlikesinin önüne geçildi.
- Memlûklüleri 1516'da Mercidabık, 1517'de Ridaniye savaşlarında yenerek Memlûk Devleti'ne son verdi.

Kanuni Sultan Süleyman (I. Süleyman)

- Belgrad alındı.
- Mohaç Savaşı'nda Macarları yenerek Orta Avrupa'daki Osmanlı egemenliğini pekiştirdi.
- Viyana'yı kuşattı ancak ağır kış şartlarından dolayı sonuç alamadı.
- Rodos Adası alındı. Barbaros Hayrettin Paşa komutasında Preveze Deniz Savaşı yapıldı. Bu savaş ile Akdeniz'de üstünlük Osmanlı'ya geçti.

II. Selim

- Osmanlı, 1571 yılında Kıbrıs'ı fethederek Osmanlı topraklarına kattı.
- Osmanlı Donanması ile Haçlı donanması arasında 1571'de İnebahtı Deniz Savaşı yapıldı.

Sultan İbrahim

- Sultan İbrahim Dönemi'nin en önemli olayı Girit'in fethidir. Venediklilerin elinde bulunan Girit Adası, 1645 yılında kuşatıldı.
- Girit, tam 24 yıl süren kuşatmadan sonra Osmanlı hakimiyetine girebildi.

MİLLET SİSTEMİ

- Osmanlı toplumu içerisinde yer alan gayrimüslimler mensubu oldukları din ve mezhepler esas alınarak birer millet olarak kabul edilmiştir. Buna millet sistemi denilmektedir.

İSTİMALET POLİTİKASI

- Osmanlı Devleti fethettiği topraklarda kalıcı olabilmek için istimalet politikası uygulamıştır.
- İstimalet politikasının amacı fethedilen topraklarda bulunan insanların devlete olan bağlılıklarını güçlendirmektir.

TEST 6

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Aşağıdakilerden hangisi İstanbul fethinin dünya tarihi açısından sonuçları arasında yer almaz?

- A) Orta Çağ kapandı, Yeni Çağ açıldı.
- B) Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğü sağlandı.
- C) Doğu Roma (Bizans) İmparatorluğu yıkıldı.
- D) İstanbul'dan İtalya'ya giden Hristiyan bilim insanları Rönesans Hareketleri'nin başlamasında etkili oldu.

2. "Tüm dostluk girişimlerime rağmen Memlüklerin Safevilerle ittifak yapması Mısır Seferi'ni zorunlu kıldı. Bunun üzerine ordumun Kayseri'de toplanmasını emrettim. Memlük sultanını oyalamak için ona elçi göndererek bu seferin Safeviler üzerine yapıldığını bildirdim. Böylece onların hazırlık yapmalarını önlemek istedim. Sefer için hafif toplar hazırlatarak ordumla İstanbul'dan hareket ettim."

Verilen konuşmayı yapan padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanuni Sultan Süleyman
- B) Fatih Sultan Selim
- C) Yavuz Sultan Selim
- D) II. Bayezid

3.

- I. Memlük Devleti yıkıldı.
- II. Osmanlı Devleti İslam dünyasının başlıca koruyucusu hâline geldi.
- III. Suriye, Filistin, Mısır, Mekke ve Medine'nin yer aldığı Hicaz fethedildi.
- IV. Doğu Akdeniz ticaretinde Osmanlı Devleti'nin etkinliği azaldı.

Yukarıdakilerden hangileri Mısır Seferi'nin sonuçlarından biri değildir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) III ve IV
- D) Yalnız IV

4.

- Osmanlı Devleti'nde 46 yıl ile en uzun süre tahtta kalan padişahtır.
- Orta Avrupa'nın kilidi durumundaki Belgrad onun zamanında alındı.
- Mohaç Savaşı'nda Macarları yenerek Orta Avrupa'da Osmanlı hâkimiyetini pekiştirdi.

Hakkında bilgi verilen padişah aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kanuni Sultan Süleyman
- B) Yavuz Sultan Selim
- C) Fatih Sultan Mehmet
- D) Yıldırım Bayezid

5.

1444 yılında Macarların önderliğindeki Haçlıları Varna Savaşı ile mağlup etti. Balkanlarda Türk hâkimiyeti yeniden sağlandı. Haçlılar ile Osmanlı Devleti arasında 1448 yılında yapılan II. Kosova Savaşı'nı Osmanlı Devleti kazandı.

Verilen gelişmeler aşağıdaki padişahlardan hangisinin döneminde yaşanmıştır?

- A) Orhan Bey
- B) II. Murad
- C) Yıldırım Bayezid
- D) Çelebi Mehmet

6.

Fatih Sultan Mehmet öldükten sonra tahta geçti. Kardeşi Cem Sultan tarafından hükümdarlığı kabul edilmedi. Fetih hareketlerinden çok, fethedilen yerlerdeki hâkimiyeti sağlamlaştırmakla uğraştı. Osmanlı tersanelerini güçlendirdi.

Yukarıda hangi padişah hakkında bilgi verilmiştir?

- A) I. Selim
- B) I. Süleyman
- C) II. Bayezid
- D) II. Mehmet

AVRUPA GELİŞİYOR, OSMANLI VE DİĞER DEVLETLER ETKİLENİYOR

COĞRAFI KEŞİFLER

- 15 ve 16. yüzyıllarda Avrupalıların yeni yerler, yeni kıtalar, yeni ırklar ve yeni ticaret yolları bulmak amacıyla çıkmış oldukları gezi ve keşiflere **Coğrafi Keşifler** denir.
- Portekizli **Bartelmi Dias** Afrika'nın güney ucuna ulaşarak Ümit Burnu'nu buldu. (1487)
- İspanyol asıllı **Kristof Kolomp Amerika Kıtası'nı** buldu. (1492) Portekizli **Vasco dö Gama** Ümit Burnu'nu dolaşarak **Hindistan'a** vardı.
- Kristof Kolomb'un ölümünden kısa bir süre sonra Amerigo Vespucci 1507 yılında Amerika'ya ulaştı ve buranın Hindistan değil yeni bir kıta olduğunu dünyaya ilan etti.
- 1519'da Portekiz asıllı Macellan tarafından başlatılan batıya doğru seyahat Del Kano tarafından tamamlanarak (1522) dünyanın yuvarlak olduğu ispatlandı.

Coğrafi Keşifler'in Sonuçları

Ekonomik Sonuçlar

- İpek ve baharat yolları önemini kaybetti. Akdeniz limanları önemini kaybederken Atlas Okyanusu limanları önem kazandı.
- Türk - İslam dünyası ekonomik açıdan zarar gördü.

Dini Sonuçlar

- Hristiyanlık Avrupa dışına yayıldı. Papaya ve kiliseye olan güven azaldı. Pozitif bilimlerin gelişmesiyle kilisenin söylediklerinin yanlışlığı ortaya çıktı.

Siyasi Sonuçlar

- Sömürge imparatorlukları kuruldu. Kölecilik başladı.
- #### Sosyal Sonuçlar
- Keşiflerle beraber birçok toplum köleleştirildi. Afrika, köle ticareti merkezi hâline geldi.

Kültürel Sonuçlar

- Yeni kültürler ve medeniyetler tanındı, bu sayede Avrupa'ya tütün, vanilya, domates, biber, kakao ve patates gibi yeni bitki türleri taşındı. Coğrafya bilgisi arttı.

RÖNESANS

- Kelime olarak **yeniden doğuş** anlamına gelen XV ve XVI. yüzyıldan önce İtalya'da başlayıp sonra Avrupa'ya yapılan bilim, edebiyat ve güzel sanatlar alanındaki gelişmelere **Rönesans** denilmektedir.

Rönesans'ın Sonuçları

Dini

- Dünya'nın şekli ile ilgili bilimsel gerçeklerin ortaya çıkması, Katolik Kilisesi'ne olan güveni azalttı. Bu durum da kilisenin eski gücünü kaybetmesine ve Avrupa'da Reform Hareketleri'nin başlamasına neden oldu.

Bilim ve Felsefe

- Düşünen, sorgulayan ve araştıran insan tipi ortaya çıktı. Avrupa'da düşünceye verilen önem arttı. Aydınlanma Çağı'na ortam hazırladı.

Sanat

- Mimaride Barok (geometrik şekiller) tarzı eserler yapıldı. İnsanın anatomik yapısı incelenerek resimler yapıldı.

REFORM

- Kelime anlamı olarak yenilik, düzenleme anlamlarına gelen ve XVI. yüzyılda Rönesans hareketlerinin etkisiyle Martin Luther öncülüğünde önce Almanya'da başlayıp sonra Avrupa'ya yayılan Katolik Kilisesini düzeltmek amacıyla din alanında yapılan yeniklere **Reform** denilmektedir.

Reform'un Sonuçları

- Avrupa'da mezhep birliği bozuldu ve Protestanlık, Kalvenizm, Anglikanizm gibi mezhepler ortaya çıktı. Kilisenin ve papanın dini otoritesi azaldı. Eğitim kurumları kilisenin elinden alındı ve eğitimde laik sisteme geçildi. Reform sonucunda Avrupa'da dini ve siyasi birlik bozuldu.

AYDINLANMA ÇAĞI

- 17 ve 18. yüzyılda her konuda akla öncelik tanıyan bir düşünce sistemidir. Deney ve gözlem önem kazandı.

Aydınlanma Çağı'nın Sonuçları

- Akılcı düşünce sistemi oluştu. Aydınlanma Çağı'ndaki bilimsel ve teknolojik gelişmeler dünyayı değiştiren Sanayi İnkılabı'nın temelini oluşturmuştu ve Fransız İnkılabı'nın çıkmasında etkili oldu.

ÇARKLAR DÖNÜYOR

- XVIII. yüzyılda İngiltere'de başladı. Denis Papin ve James Watt'ın buharlı makine yapmayı ve geliştirmeyi başarması sonucunda üretimde kol gücünden makine gücüne geçildi.

Sanayi İnkılabı'nın Sonuçları

- Atölyeler kapandı, büyük fabrikalar kuruldu. Üretim hızla arttı. Bol, ucuz ve kaliteli ürünler ortaya çıktı. Köyden şehirlere doğru büyük göçler yaşandı.
- Ham madde ve pazar ihtiyacı Avrupalı devletler arasında rekabete, bloklaşmaya, silahlanmaya ve sonunda da dünya savaşlarına neden oldu.

FRANSIZ İHTİLALİ (1789)

- Fransız İhtilali, Fransa'da var olan mutlak monarşinin getirmiş olduğu sınıf ayrımına ve adaletsizliğe karşı 1789 yılında aydınların öncülüğünde başlatılan bir halk hareketidir.

TEST 7

(Çözümler için karekodu okutunuz.)

1. Fransa'nın toplumu; soylular, rahipler, burjuvalar ve köylüler olmak üzere sınıflara ayrılmıştır. Burjuvalar devlete vergi ödedikleri hâlde siyasi haklara sahip değildirler. Bu sınıf zamanla zenginleşerek kapitalist bir sınıf oluşturdu.

Bu gelişme Fransa'da öncelikle aşağıdakilerden hangisinin değişmesine ortam oluşturmuştur?

- A) Hukuk sisteminin
B) Ordunun yapısının
C) Egemenlik yapısının
D) Aydınlanmacıların fikirlerinin

2. Coğrafi Keşifler sonunda yeni yerler keşfeden kâşifler ilk defa gördükleri ürünleri ülkelerine taşıdılar. Domates, vanilya, patates gibi bitkiler ve bufalo gibi hayvan türleri keşifler sonrası dünyaya yayıldı. Yeni keşfedilen yerlerde bol olarak bulunan altın ve gümüş gibi madenler Avrupa'ya getirildi. Ticaretle uğraşan kişiler zenginleşti. Atlas Okyanusu'ndaki limanlar önem kazandı. İpek ve Baharat yolları gibi eski ticaret yolları önemini kaybetti.

Buna göre Coğrafi Keşifler'in sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi yer almaz?

- A) Yeni bitki türlerinin öğrenildi.
B) Avrupa devletler ekonomik açıdan güçlendi.
C) Ticari faaliyetlerin etkin olduğu alanlar değişti.
D) İpek Yolu üzerinde bulunan şehirler hızla gelişti.

3. **Aydınlanma Çağı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Sosyal, ekonomik, bilimsel, idari ve siyasi alanda birçok gelişmeye neden olmuştur.
B) Akıl, deney ve gözlem yöntemi ön plâna çıkmıştır.
C) Skolastik düşünce önem kazanmıştır.
D) J. J. Rousseau Aydınlanma Çağı'nın ileri gelen düşünürlerinden biridir.

4. "Osmanlı Devleti'nin hangi özelliği Sanayi İnkılabı'ndan olumsuz etkilenmesine yol açmıştır?" sorusunun cevabı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) El tezgâhlarına dayalı bir üretim tarzının egemen olması
B) Çok uluslu bir toplum yapısına sahip olması
C) Tarımsal üretimin düşmesi
D) Kentli nüfusun köylü nüfustan az olması

5. Martin Luther, Wittenberg Kilisesi'nin duvarına astığı 95 maddelik bildirisinde "Tanrı ile kul arasında kimse-nin giremeyeceğini ve günahların para karşılığında af edilemeyeceğini" belirtmiştir.

Martin Luther'in bu bildiriyle;

- I. dini sömürüye son verilmesini,
II. endüljans uygulamasının güçlendirilmesini,
III. skolastik anlayışın geliştirilmesini

durumlarından hangilerini gerçekleştirmek istediği söylenebilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) I, II ve III

6. Rönesans Dönemi'ne pek çok sanatçı damgasını vurdu. Bunların en ünlülerinden biri Leonardo da Vinci'dir. Leonardo da Vinci; kalp, mide, muhtelif damar ve kasların yapısını bugünkü anatomiye uygun olarak belirlemeyi başardı. Ayrıca robot tasarımları da yaptı.

Buna göre Leonardo da Vinci ile ilgili;

- I. tıp alanında çalışmalar yaptığı,
II. en etkili olduğu alanın sanat olduğu,
III. çok yönlü bir bilgin olduğu

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) Yalnız III
D) I ve III

